

PROGRAMA CONȚINÂND TEMATICA ȘI BIBLIOGRAFIA PENTRU SUSȚINEREA EXAMENULUI DE ACORDARE A DEFINITIVĂRII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT LA SPECIALIZAREA RELIGIE EVANGHELICĂ

NOTĂ DE PREZENTARE

Prezentarea programă se adresează cadrelor didactice care se prezintă la *Examenul pentru obținerea definitivatului în învățământ* la disciplina **Religie Evanghelică**.

Programa de examen este elaborată în acord cu programele școlare în vigoare din învățământul preuniversitar pentru disciplina religie. Competențele și conținuturile din programă sunt proiectate în conformitate cu abordarea curriculară sistemică în realizarea activităților didactice, specifice disciplinei.

Competențe vizate

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru examene naționale;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă ale elevilor;
- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi, precum și capacitatea de a construi un climat educativ stimulat și eficient;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- însușirea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei religie;
- realizarea unor conexiuni inter și transdisciplinare;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne.

În realizarea Programei pentru *Examenul pentru obținerea definitivatului în învățământ* s-a avut în vedere necesitatea ca profesorii de religie să aibă cunoștințe temeinice despre conținuturile tematice ale *Programei școlare* în vigoare, folosite în procesul de predare-învățare a disciplinei Religie.

Programa pentru *Examenul pentru obținerea definitivatului în învățământ* a fost structurată astfel încât să abordeze conținuturi din următoarele domenii teologice: *Teologie Biblică, Teologie Sistematică, Istoria Bisericii*, precum și din *Didactica Generală și Metodica Predării Religiei*.

COMPETENȚELE CADRULUI DIDACTIC DE SPECIALITATE

- cunoașterea de către profesor a adevărilor fundamentale de credință și a elementelor de didactica religiei;
- capacitatea de a înțelege, practica și transmite valorile etice și spirituale specifice acestei discipline;
- cunoașterea și utilizarea competentă a principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare;
- capacitatea de a adecva conținuturile și demersurile didactice la particularitățile de vârstă și la specificul dezvoltării intelectuale a colectivelor de elevi;

- capacitatea de a construi demersuri didactice interactive prin adecvarea strategiilor didactice la conținuturi, precum și capacitatea de a construi un climat educativ stimulativ și eficient;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea, evaluarea activităților didactice și a competențelor dobândite de elevi;
- elaborarea de teste inițiale, formative și sumative, în funcție de obiectivele sau competențele vizate;
- însușirea abilităților de comunicare, empatice și de cooperare necesare realizării activităților didactice specifice disciplinei religie;
- capacitatea de proiectare și realizare a demersului didactic trans-, inter- și multidisciplinar;
- folosirea și contextualizarea tehnicilor comunicării eficiente cu grupul de elevi, conform principiilor și metodelor interacțiunii educaționale și ale unor elemente de retorică didactică;
- evaluarea capacităților cognitive, comprehensive și de aplicare a achizițiilor, în scopul reglării competențelor, a stilului didactic precum și a abordării strategiilor didactice moderne.

TEMATICA PE DISCIPLINĂ

I. TEOLOGIE

A. TEOLOGIE BIBLICA

1. Creația după Vechiul Testament
2. Exodul din perspectiva istorică și recepția tematicii exodului în Vechiul Testament
3. Înfațișarea și numele lui Dumnezeu în Vechiul Testament
4. Critica socială și a cultului în profeția preexilică
5. Plângere și laudă în curtea psalmilor
6. Hristologia lui Ioan
7. Sfânta împărtășanie după Noul Testament
8. Eclesiologia după apostolul Pavel
9. Soteriologia după apostolul Pavel

BIBLIOGRAFIE

1. Horst Dieter Preuß: Theologie des alten Testaments, Band 1+2, Stuttgart: Kohlhammer 1991/1992
2. Antonius H.J. Gunneweg: Biblische Theologie des Alten Testaments. Eine Religionsgeschichte Israels in biblisch-theologischer sicht, Stuttgart: Kohlhammer 1993
3. Herbert Donner: Geschichte des Volkes Israel und seiner Nachbarn in Grundzügen, Band 1+2 ATD Ergänzungsreihe 4, Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht 1984/1986
4. Erich Zenger u.a.: Einleitung in das Alte Testament, Stuttgart: Kohlhammer 1995
5. Hans Joachim Kraus: Theologie der Psalmen
6. Jürgen Roloff: Die Kirche im Neuen Testament, NTD Ergänzungsreihe 10, Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht 1993
7. Ferdinand Hahn: Theologie des Neuen Testaments, Band 1+2, Tübingen: J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) 2002
8. Joachim Gnllka: Neutestamentliche Theologie. Ein Überblick, Die Neue Echter Bibel Ergänzungsband 1, Würzburg: echter 1989
9. Martin Karrer: Jesus im Neuen Testament, NTD Ergänzungsreihe 11, Göttingen: Vandenhoeck&Ruprecht 1998

B. TEOLOGIE SISTEMATICA

1. Izvoarele dogmaticii (Scriptura si Tradiția; Revelația)
2. Confessio Augustana (istorie si continut)
3. Isus Hristos (esențe hristologice)
4. Păcat si îndreptățire
5. Învățătura despre creație; relația între credința în/despre creație și știința naturii; ecologia în perspectiva teologica
6. Învățătura despre Dumnezeu și Sf. Treime
7. Ecclesiologie si sacramente
8. Antropologie (tradiția creștină și problematica modernă)
9. Etica greacă clasică (în mod particular Aristotel)
10. Etica lui Luther
11. Etica lui Kant
12. Etica medicinei și bioetica
13. Liberalismul si utilitarismul; esența eticii economice

BIBLIOGRAFIE

1. Leif Grane, Die Confessio Augustana, Göttingen 5.Aufl. 1996 (UTB 1400)
2. Rainer Lachmann / Gottfried Adam / Werner H. Ritter, Theologische Schlüsselbegriffe. Biblisch – systematisch – didaktisch, Göttingen 2.Aufl. 2004 (Theologie für Lehrerinnen und Lehrer, Band 1)
3. Rochus Leonhardt, Grundinformation Dogmatik, Göttingen 2001 (UTB 2214)
4. Svend Andersen, Einführung in die Ethik, Berlin 2000 (oder 2.Aufl. 2005)
5. Ulrich H.J. Körtner, Evangelische Sozialethik, Göttingen 1999 (UTB 2107)

C. ISTORIA BISERICII

1. Biserica primară și răspândirea cuvântului lui Dumnezeu în Imperiul Roman. Dezvoltarea gândirii și vieții creștine în contextul politic, filozofic si religios din primele secole.
2. Epoca patristică: Sf. Ireneu, Sf. Martin, Sf. Nicolae, Sf. Augustinus.
3. Primele patru Sinoade ecumenice și rolul lor în dezvoltarea crezului.
4. Schisma din 1054. Cauzele politice, culturale si religioase. Încercări de unire a Bisericilor din Răsărit și Apus. Unirea de la Lyon (1274). Conciliul de la Ferrara – Florența (1438-1439). Perspective si probleme ecumenice.
5. Reforma protestantă, reforma catolica si contrareforma (Luther, Melanchthon, Zwingli, Calvin, Honterus, Hebler, concilium tridentinum).
6. Influențele disputei despre împărțășanie în Transilvania (secolul al 16-lea).
7. Ortodoxia protestantă în Europa si Transilvania (secolul al 17-lea).
8. Pietismul si iluminismul (Spener, Francke, Zinzendorf, Ziegenbalg, Brukenthal).
9. Confesionalizarea si liberalismul protestant.
10. Acomodare și rezistență - Biserica în secolul al 20-lea.
11. Miscarea ecumenică și catolicismul roman (secolul al 19-lea până în prezent).
12. Profilul creștin în lumea secularizata.

BIBLIOGRAFIE

1. Berthold Altaner / Alfred Stuiber, Patrologie. Leben, Schriften und Lehre der Kirchenväter, Freiburg / Basel / Wien, 1978 / 1993.
2. Eberhard Bethge, Dietrich Bonhoeffer. Eine Biographie, Gütersloh 8. Aufl., 1994.

3. Hans-Dieter Döpmann, Die Orthodoxen Kirchen, Berlin, 1991.
4. Karl Heussi, Kompendium der Kirchengeschichte, Tübingen 16. Aufl., 1981.
5. Hubert Kirchner, Das Papsttum und der deutsche Katholizismus 1870-1958, Leipzig, 1992.
6. Otto Hermann Pesch, Das Zweite Vatikanische Konzil. Vorgeschichte. Verlauf – Ergebnisse. Nachgeschichte, Würzburg 2. Aufl., 1994.
7. Karl Reinerth, Die Gründung der Evangelischen Kirchen in Siebenbürgen, Köln / Wien, 1979.
8. Harald Roth, Kleine Geschichte Siebenbürgens, Köln /Weimar / Wien, 1996.

II. DIDACTICA GENERALA SI METODICA PREDARII RELIGIEI

A. Educația religioasă, parte componentă a misiunii Bisericii în lume.

B. Religia ca disciplină de învățământ:

1. Locul și rolul disciplinei religie la nivelul învățământului preuniversitar;
2. Curriculum Național pentru disciplina Religie. Modele de proiectare: obiective cadru, competențe specifice predării disciplinei;
3. Corelarea obiectivelor predării-învățării cu experiența religioasă, culturală și de viață a elevilor, în funcție de particularitățile de vârstă și de orientarea lor școlară și profesională; Taxonomia obiectivelor educaționale. Operaționalizarea obiectivelor;
4. Formarea competențelor de gândire, analiză, argumentare și comunicare flexibilă; raportul dintre asimilarea cunoștințelor și formarea competențelor;
5. Predarea-învățarea religiei în context intra și interdisciplinar.

C. Principiile didactice generale. Principii didactice speciale pentru predarea religiei:

1. Principiul hristologic;
2. Principiul eclesiologic.

D. Educația religioasă în diferite etape psihogenetice.

E. Proiectare didactică:

1. Proiectare didactică: lectura programei, proiectarea calendaristică, proiectarea lecției;
2. Programa școlară: structura programei școlare, utilizarea programei în proiectarea și realizarea activităților didactice, manualele și bibliografia;
3. Strategii, metode și procedee didactice folosite în predarea religiei;
4. Tipuri de lecție și forme de activitate specifice în predarea religiei;
5. Mijloace de învățământ specifice religiei și modalități de integrare a acestora în cadrul activităților didactice;
5. Modalități de integrare în lecție a activităților individuale și de grup.

F. Evaluarea ca factor de reglare și optimizare a educației religioase:

1. Principiile, obiectivele și funcțiile evaluării în educația religioasă;
2. Tipuri de itemi de evaluare și tehnici de evaluare specifice religiei;
3. Metode și instrumente complementare de evaluare;
4. Autoevaluarea și valorificarea ei în cadrul educației religioase;
5. Rolul și importanța evaluării în:
 - educarea capacității de autoapreciere ;
 - prevenirea eșecului școlar;

- stimularea performanței școlare;
 - dezvoltarea personalității elevilor.
6. Modalități de elaborare a probelor de evaluare și a itemilor.

G. Profilul profesorului de religie. Rolul modelelor în educație. Dinamica relației profesor-elev în cadrul educației religioase. Consilierea duhovnicească în cadrul educației religioase.

Bibliografie pentru didactica generală și metodică predării religiei

1. **Krüger, H.** „Einführung in Theorien und Methoden der Erziehungswissenschaft“, Leske+Budrich 1997.
2. **Harney, K.; Krüger, H.**, „Einführung in die Geschichte der Erziehungswissenschaft und der Erziehungswirklichkeit“, Leske+Budrich 1997.
3. **Hobmaier, H. (Hrsg)**, „Pädagogik“, Stam Verlag 1994.
4. **Zimbardo, Ph.** „Psychologie“, Springer 1995.
5. **Angmeyer, H.** Taschen-Tutor „Religionspädagogik“, Vanderhoeck 1976.
6. **Adam, G., Lachmann, R.** „Methodisches Kompendium für den Religionsunterricht“ Bd. 1+2, Vanderhoeck&Ruprecht 2002.
7. **Lenhard, H.** „Arbeitsbuch Religionsunterricht“, Gütersloher Verlagshaus 1996.
8. **Nipkow, K.E.** „Grundfragen der Religionspädagogik“, Bd. 1+2+3, Gütersloh 1990,1992.
9. **Schweitzer, F.** „Die Suche nach dem eigenen Glauben. Einführung der Religionspädagogik des Jugendalters“, Gütersloh 199
10. **Lämmermann, G.** „Religionspädagogik im 20. Jahrhundert“, 1991.
11. **Wegenast, K.** „Religionspädagogik“, 1981.
12. **Lämmermann, G., Morgenthaler Ch., Schori, K., Wegenast, Ph. (Hrsg)** „Bibeldidaktik in der Postmoderne“, Kohlhammer 1999.
13. „Handbuch der Religionspädagogik“ Bd. 1+2+3, Gütersloher Verlagshaus 1973.